

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

PARLEMENT 17-plus

Zitting 2009-2010

Extra nummer

INTEGRAAL VERSLAG

Vergadering van donderdag 4 maart 2010

Debat over:

**Jongeren en school
Jongeren en veiligheid**

Parlement voor 17-plussers donderdag 4 maart 2010

Voorzitter: Hilde Vissers

- De vergadering wordt om 10.20u geopend

De voorzitter.- Welkom geachte parlementsleden, en opnieuw welkom jongens & meisjes.

Jullie hebben vanmorgen al een dikke verkiezingsboterham achter de kiezen. Eerst mochten jullie als mondige burger jullie stem uitbrengen. Nu hebben jullie de eer om even de plaats in te nemen van de Brusselse parlementsleden, en net als hen een daverend debat te voeren in het halfroond.

Drie scholen zitten hier klaar, met elk hun eigen kleurtje. Ik stel jullie even aan elkaar voor:

De rode school is het Imelda-instituut uit Brussel. Het gaat om het vijfde en het zesde jaar KSO, TSO en BSO.

De blauwe school is het Regina Pacisinstituut uit Laken. Zij zijn hier met het zesde jaar TSO. En de gele school is het Koninklijk Atheneum Toverfluit uit Sint-Jans-Molenbeek, met het zesde jaar ASO en het zevende jaar BSO.

Zoals jullie kunnen zien hebben we hier vooraan ook een rijtje echte politici uitgenodigd. Zij zijn allemaal verkozen in het Brussels Parlement, en maken ook deel uit van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Het gaat om Herman Mennekens van Open Vld, Bianca Debaets van CD&V, Jef Van Damme van sp.a en Paul De Ridder van NV-A.

Wat zijn de spelregels van het debat? We hebben drie grote thema's op onze politieke agenda staan: jongeren & school, jongeren & veiligheid en jongeren & Brussel.

De bedoeling is dat vooral de jongeren zelf hierover hun ongezoeten mening geven. Hoe maken we van Brussel een betere plek om te wonen? Dat is het uitgangspunt. Over al jullie voorstellen zullen we telkens ook stemmen.

Na afloop van het debat krijgen de politici de kans op jullie ideeën te reageren. Uiteraard staat het jullie ook vrij om dan nog enkele prangende vragen op hen af te vuren.

(De voorzitter geeft uitleg over de microfoons en de stemknopjes)

JONGEREN EN SCHOOL

De voorzitter.- Jongeren dromen van een boeiende baan. Maar krijgen jullie op school de juiste bagage hiervoor? Hoe kijken jullie aan tegen de opdeling van Franstalig en Nederlands-talig onderwijs in Brussel?

Commentaar van de jonge parlementsleden

- Bij de Franstaligen is de basiskennis van het Nederlands totaal onvoldoende. De Nederlandstaligen kennen meestal beter Frans. Voor wie werk zoekt is de kennis van de beide landstalen nochtans belangrijk. In het Franstalig onderwijs is daarvoor onvoldoende aandacht.

De voorzitter.- Ik wil graag een kleine test doen en tegelijk kunnen we de stemknopjes dan ook uitproberen. Welke taal spreken jullie thuis? Als er overwegend Nederlands wordt gesproken, stem je groen. Als er overwegend Frans wordt gesproken, druk je op de rode knop. En als er nog een andere taal wordt gesproken, druk dan op de witte knop.

Uitslag van de stemming

- Overwegend Nederlands: 24 / **Overwegend Frans: 35** / Overwegend een andere taal: 23.

De voorzitter.- De meerderheid spreekt thuis dus een andere taal dan het Nederlands. Zouden jullie misschien liever tweetalig onderwijs krijgen?

Commentaar van de jonge parlementsleden

- Ik pleit voor tweetalige scholen, dan zouden de Franstaligen eindelijk beter Nederlands kunnen leren.
- Maar in dat geval zouden de Nederlandstalige scholen hun voordeel verliezen, want nu hebben vooral de Franstalige scholen een negatief imago.
- Nu zijn er te veel lessen die weinig nut hebben met het oog op de toekomst, bijvoorbeeld wiskunde. Er moet een vak bijkomen: seksuele opvoeding. (*Gelach*) Dat is nodig om later bepaalde SOA's te kunnen vermijden.
- *Een leerkracht reageert:* Er wordt dan wel gelachen met die laatste opmerking, maar als leerkracht krijgen wij nu alle last op ons. Organisaties zoals Sensoa spelen de bal naar de leerkrachten door en zij moeten die lessen erbij nemen. Dat is geen ideale situatie. Zulke lessen worden best gegeven door een specialist.
- Er zijn te weinig praktijklessen op school. Er worden te weinig stages georganiseerd voor bepaalde richtingen van het TSO. Dat geeft ons het gevoel dat we onvoldoende zijn voorbereid op het latere beroepsleven.
- Ik volg de richting Handel en wij hebben geen stages, alleen het project "mini-onderneming". Wij zouden liever stages lopen.
- Ik volg de richting Kantoor. Wij krijgen wel voldoende praktijklessen en stages. We leren enorm veel tijdens die stages.
- Wij volgen de richting Toerisme. Wij hebben tot nu toe maar 2 weken stage gehad. Dat is te weinig. Zelfs in de toerismebureaus en op de luchthaven vonden ze die 2 weken totaal onvoldoende. Wij zouden graag 1 dag per week stage lopen.
- *Een leerkracht reageert:* Wij moeten het leerplan volgen, en dat schrijft maximaal 3 weken praktijk per jaar voor.

Stemmingen

- Het voorstel dat er in het Franstalig onderwijs in Brussel meer aandacht moet zijn voor het Nederlands **wordt aangenomen** met 79 stemmen voor, 4 tegen en 3 onthoudingen
- Het voorstel om in alle Brusselse scholen tweetalig onderwijs te geven wordt **niet aangenomen** met 35 stemmen voor, 44 tegen en 6 onthoudingen.
- Het voorstel om voor meer praktijklessen en stages te zorgen in het technisch onderwijs **wordt aangenomen** met 57 stemmen voor, 21 tegen en 7 onthoudingen.
- Het voorstel om meer seksuele opvoeding te geven in het middelbaar onderwijs **wordt aangenomen** met 46 stemmen voor, 20 tegen en 13 onthoudingen.

Commentaar van de Brusselse politici

Bianca Debaets, lid van het Brussels Parlement en van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, gemeenteraadslid in Elsene.- We moeten inderdaad werken aan het taalonderwijs. In het Franstalig onderwijs is het niveau van het Nederlands vaak niet erg goed. Nochtans is de kennis van de beide landstalen heel belangrijk. Er zijn nagenoeg geen tweetalige werklozen, dat bewijst toch iets.

In mijn fractie zijn we geen voorstander van tweetalig onderwijs. Alleen de sterkste kinderen kunnen tweetalig onderwijs aan. Veel kinderen spreken thuis nog een andere taal dan het Frans of het Nederlands, en dan worden 2 bijkomende talen toch wel te zwaar.

Algemeen vormende vakken in het onderwijs zijn nodig. Ik hoorde onlangs - in antwoord op de vraag "Wat gebeurt er als de ijskap smelt?" - een leerling antwoorden "Dan is er een gat in de aarde". Dat kan toch niet. Algemene vorming is dus belangrijk. Een voorbeeld: iemand die later zelfstandig kapper of kapster wil worden, moet toch ook een wiskundige basis hebben om zijn of haar zaak goed te kunnen besturen.

Herman Mennekens, lid van het Brussels Parlement en van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, gemeenteraadslid in Jette.- De kwaliteit van het vak Nederlands in het Franstalig onderwijs is over het algemeen heel zwak. Een oplossing daarvoor is misschien een uitwisseling van leerkrachten tussen de Franstalige en Nederlandstalige netten. Ik vermoed trouwens dat jullie zelf wel merken dat jullie veel beter tweetalig zijn dan vrienden uit het Franstalig onderwijs.

Meer stageplaatsen is een goede zaak, maar eigenlijk moeten we daarbij eerst nadenken over de leerplicht. Sommige leerlingen aarden nu eenmaal niet in het klassieke schoolsysteem. Er moet nagedacht worden over mogelijkheden om theorie- en praktijklessen beter te combineren in een nieuw soort deeltijds onderwijs.

Nog een ideetje: waarom leerlingen uit het BSO en het TSO niet de mogelijkheid bieden om tijdens de vakantie een job te doen in het verlengde van hun studies?

Jef Van Damme, lid van het Brussels Parlement en van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, gemeenteraadslid in Sint-Jans-Molenbeek.- De opmerking van de leerkracht over de lessen seksuele opvoeding is zeer terecht. Dat de gewone leerkrachten dergelijke lessen moeten geven, kan leiden tot genante situaties. Ik vind wel dat men niet moet wachten tot het 5^e of 6^e jaar met seksuele opvoeding, maar dat die lessen al in het 1e of het 2^e jaar moeten worden gegeven.

Tweetalige scholen in Brussel zijn geen optie want dan gaat het Nederlands in Brussel uiteindelijk helemaal wegzinken. De uitwisseling van leerkrachten, zoals Herman Mennekens voorstelt, vind ik wel een optie.

Of er meer praktijk moet zijn is nog de vraag. Vele jongeren studeren immers af in een richting waarvan ze zelf niet 100% zeker zijn. Ik denk dat er meer aandacht moet gaan naar de beroepskeuze. Ikzelf heb rechten gestudeerd, maar ik ben er zeker van dat een goede loodgieter veel meer verdient dan een doorsnee advocaat. Het ASO is zeker niet de enige weg naar de hemel. Er zijn tussenwegen mogelijk en het BSO biedt voor veel leerlingen prachtige mogelijkheden.

Paul De Ridder, lid van het Brussels Parlement en van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.- Het Imelda-instituut in de Moutstraat is mijn buur. Mijn zoon studeerde aan Imelda en was niet zo'n goed student. Nu doctoreert hij aan de VUB. Met technisch onderwijs is dus niets mis. Beter een goede loodgieter dan een slechte jurist.

Een goede talenkennis is heel belangrijk. Ik geef jullie een voorbeeld. Mijn dochter studeerde aan Maria Boodschap in de Moutstraat. Op een dag werd ze tegengehouden door een groepje Franstalige meisjes. Mijn dochter zei: "What's the problem?". Ze kreeg een slag in het gezicht. Op het politiekantoor verklaarde het Franstalige meisje "Je croyais qu'elle m'insultait". Talenkennis is dus héél belangrijk.

JONGEREN EN VEILIGHEID

De voorzitter.- Geweld in Brussel: de kranten staan er bol van. Hoe ervaren jullie dat zelf? Vinden jullie Brussel een veilige plaats om te wonen? Voelen meisjes zich onveiliger dan jongens in de stad? En wat kan er gebeuren om de veiligheid te verhogen?

Commentaar van de parlementsleden

- Brussel is absoluut onveilig en ik denk niet dat er een oplossing is voor dit probleem. Meer politie is geen optie, want ik twijfel aan de kwaliteit van de politie in Brussel.
- Er zijn heel wat voorvallen die erop wijzen dat de politie in Brussel vaak tekort schiet en niet durft in te grijpen.
- Dat imago van de politie leidt tot een gevoel van machteloosheid, zodat er steeds minder klachten worden ingediend. De mensen denken dat het toch geen zin meer heeft.
- Ik durf de metro niet meer nemen. 's Avonds keer ik met de taxi terug naar huis van mijn studentenjob.
- Twee jaar geleden was er een vechtpartij in mijn straat in Elsene. Ik liep naar het politiekantoor vlakbij. Het was gesloten. De politie is een half uur later gekomen, maar toen was er van de daders al lang geen spoor meer.
- Er zijn te weinig politiemensen. Dat is de reden waarom ze niet altijd vlug ter plaatse zijn. Niet alles is slecht bij de politie. Mijn moeder is wijkagent. Vooral 's nachts zijn er problemen, maar dan is er ook een tekort aan manschappen.
- De politie minimaliseert zelf sommige feiten. Dat vinden de mensen erg. Een kleine klacht durven ze gewoon weg te lachen. Terwijl elke klacht toch ernstig moet worden genomen.

- Ik woon aan de rand van Brussel. Ik vind dat Brussel en ook de rand steeds onveiliger worden. Na 18u durf ik nog nauwelijks buiten te gaan. Bendes in de straat intimideren voorbijgangers.
- Er hangen inderdaad veel allochtone jongeren rond op straat. Het probleem is echter dat die jongeren geen werk vinden en ze dus geen andere keuze hebben dan op straat rond te lopen.
- Er zijn 'no go-zones' waar de politie niet durft te komen. Dat is een feit. De agenten weten dat ze daar in de problemen komen. Ik durf daar wel te komen, want iedereen kent mij daar. (*Gelach*) In die delen van de stad gebeuren er heel wat zaken die het daglicht niet mogen zien, bijvoorbeeld verkrachtingen en overvallen met geweld.
- Mensen overvallen omdat je geen werk hebt, is geen excuus. Je kan toch een cursus volgen bij de VDAB? Ik ben van allochtone afkomst, en mijn vader en mijn broer zijn ook ooit werkloos geweest, maar zij hebben nooit iemand overvallen. Integendeel zij hebben hard gewerkt om een job te vinden. Dat was hun bewuste keuze.
- Als ik om 22u 's avonds nog jonge kinderen op straat zie, vraag ik me af: waar zijn die ouders dan?
- Niet iedereen heeft het geluk om goede ouders te hebben.
- Er zijn toch ook jeugdhuizen waar jonge mensen zich nuttig kunnen bezighouden.
- De politie treedt agressiever op tegenover jongeren. Ze leggen de schuld altijd bij de jongeren. De politie zou meer respect moeten tonen voor jongeren.
- Wie iets verkeers doet, heeft meestal ook geen respect voor anderen. Hoe wil je dan dat de politie respect heeft?
- Jongeren vinden het gemakkelijker om te stelen dan om te gaan werken.
- Wij hebben alle kansen, zegt men hier. Wat zegt men dan over al die daklozen in het Noordstation?
- Sommigen hebben geen geld om cursussen te volgen. In deze maatschappij is er veel discriminatie.
- Ik woon al 20 jaar in Molenbeek en heb nog nooit iets erg meegemaakt. Ik hoor hier alleen maar negatieve zaken.
- De politie moet harder kunnen optreden in sommige wijken. Ze kunnen bijvoorbeeld niet optreden tegen minderjarigen, en dat moet veranderen.
- Minderjarigen worden soms toch opgesloten in instellingen?
- Wat gebeurt er in die instellingen? Ze gaan er op hotel of mogen elke dag naar huis. En vaak komt men slechter uit zo'n instelling dan men er in ging.
- Ik ben ervan overtuigd dat wie uit een instelling komt, wel beter is geworden.
- Klopt niet: de meeste jongeren komen er nog slechter uit.
- Er zijn te weinig plaatsen in de jeugdinstanties. Dus meer plaatsen is alvast een oplossing.
- In een instelling plaatsen is één zaak, heropvoeden tot een deftige burger is een andere zaak. Dat laatste is heel belangrijk.
- Waarom controleert de politie systematisch een groepje allochtonen dat niks verkeers doet? Waarom gebeurt dat nooit met een groepje Vlamingen?
- Controles gebeuren zeker niet alleen bij vreemdelingen. Ik maak hetzelfde mee als Vlaamse in Dilbeek.
- Een politiepatrouille die dezelfde jongeren vijf keer op een avond controleert, dat is toch pure provocatie. Ze zouden dat veel beter kunnen aanpakken, met minder agressie. Als de politie gewoon eens met die jongeren zou praten, hen zou willen leren kennen, zou dat al veel problemen oplossen. Dat is toch niet zo moeilijk?
- Hoe komt het dat de politie zo vaak allochtonen controleert? Omdat zij meer problemen veroorzaken. (*Gejoel en protest*)

- Dus alle vreemdelingen zijn dieven? (*Rumoer*)
- Het zijn altijd vreemdelingen die met de vinger gewezen worden. De media kloppen dat op. Kijk maar naar de moord op Jo Van Holsbeeck in het Centraal Station. Meteen kwam in het nieuws dat Marokkanen de daders waren. Achteraf bleken het Polen te zijn.
- *Reactie van Jef Van Damme:* Jullie hebben het over Belgen, Vlamingen en vreemdelingen. Ik zou graag weten hoe de jongeren hier in het halfroond zichzelf beschouwen. Wie noemt zichzelf vreemdeling, Brusselaar, Vlaming of Belg? Waarschijnlijk zijn 95 procent van de jongeren die hier zitten, geboren in België. Het onderscheid tussen vreemdelingen, Belgen en Brusselaars, is heel vaag. Hoe definiëren jullie dat?
- Als ik hier ben, ben ik “le petit Marocain”. Maar in Marokko ben ik “le petit Belge”.
- Ik voel me Belgische, al heb ik Tunesische roots. Maar als ik anderen soms over mij hoor praten, dan voel ik me toch weer een vreemdeling.
- Ik voel mij vooral Colombiaanse, maar volgens mijn grootmoeder weet ik te weinig over de cultuur van mijn eigen land. Ik woon al mijn hele leven in België, en ik doe alles zoals de andere Belgen ... en toch blijf ik mij Colombiaanse voelen.

De voorzitter.- Ik wil even een steekproef doen. Wie voelt zich Belg in dit land? En wie voelt zich toch eerder een vreemdeling?

- 39 leerlingen zeggen zich Belg te voelen, 35 vreemdeling, 9 leerlingen onthouden zich.

Stemmingen

- Het voorstel dat de politie sneller ter plaatse moet komen bij incidenten **wordt aangenomen** met 72 stemmen voor, 6 tegen en 6 onthoudingen
- Het voorstel dat de politie meer respect moet hebben voor jongeren **wordt aangenomen** met 58 stemmen voor, 11 tegen en 17 onthoudingen
- Het voorstel dat de politie harder moet optreden in probleemwijken **wordt aangenomen** met 44 stemmen voor, 20 tegen en 10 onthoudingen
- Het voorstel dat politie meer contact moet leggen en meer moet praten met de jongeren **wordt aangenomen** met 73 stemmen voor, 6 tegen en 7 onthoudingen
- Het voorstel dat er meer gerichte activiteiten moeten worden georganiseerd voor hangjongeren **wordt aangenomen** met 60 stemmen voor, 10 tegen en 12 onthoudingen
- Het voorstel dat er meer opvangplaatsen moeten komen waar jongeren een heropvoeding kunnen krijgen **wordt aangenomen** met 61 stemmen voor, 14 tegen en 10 onthoudingen

De voorzitter.- Ik dank jullie voor dit pittige maar constructieve debat. De uitslag van de stemming van vanmorgen is intussen bekend. Vooraleer we die bespreken geef ik graag nog even het woord aan de Brusselse politici die aandachtig naar al jullie voorstellen hebben geluisterd.

Bianca Debaets (CD&V).- Dit was een heel levendig debat. Mijn partij wil dat alle mensen de kansen krijgen die ze verdienen, maar je moet die kansen dan ook willen grijpen. Dat is je eigen verantwoordelijkheid.

Als vrouw ervaar je in Brussel dat je heel vaak seksistische opmerkingen naar je hoofd geslingerd krijgt, en dat is onaanvaardbaar. Daar moet kordaat tegen opgetreden worden.

Veiligheid is een zaak van iedereen, en respect zit vaak in kleine dingen die weinig moeite kosten en die de samenleving tussen alle culturen in deze stad beter zullen maken.

Herman Mennekens (Open VLD).- Het fundamentele probleem van de politie in Brussel is dat de politie onderbemand is.

Ik heb interventies gehoord van jongeren die volgens mij goede politiemensen zouden zijn. We moeten meer politiemensen krijgen uit Brussel zelf.

De bestraffing is inderdaad een probleem. Dat werkt demotiverend voor de politie. De uitspraak komt soms heel laat en vaak volgt er zelfs geen straf. Mijn partij pleit sterk voor een snellere bestraffing en een betere strafuitvoering.

Jef Van Damme (sp.a).- We zijn allemaal Brusselaars in deze stad, of we nu Nederlandstalig, Franstalig of allochtoon zijn. Zowat 50 procent van de huidige bewoners is van vreemde origine. We zijn van diverse oorsprong, maar we moeten met z'n allen in Brussel leren samenleven. In die optiek pleit ik voor een Brusselse politie die vooral uit Brusselaars is samengesteld. Dat zou het wederzijdse begrip verbeteren en ervoor zorgen dat er vanuit de politie minder racistisch wordt gereageerd.

- *Reactie uit de zaal:* Ik ben als dochter van een politieagente bezig met de toelatingsproeven voor de politie van Brussel. Ik ben samen met heel wat anderen geweigerd bij de medische proeven omdat mijn ogen niet prima zijn, en omdat ik een kleine tatoeage heb. De toelatingsproeven zijn veel te streng. Zo gaat men nooit voldoende agenten kunnen aanwerven. Ondertussen heb ik bovendien al agenten gezien met hun armen vol tatoeages.

Paul De Ridder (NV-A).- In 1788 was 95% van de bevolking van Brussel Nederlandstalig. Na 1830 is Brussel verfranst onder internationale druk.

Nu leven er veel verschillende nationaliteiten in Brussel. De NV-A heet al die mensen hartelijk welkom als ze bereid zijn om samen te werken en samen te leven.

Ook op het vlak van veiligheid moet iedereen in deze stad samenwerken. Als er iets gebeurt, moeten jullie dat signaleren en niet als een lafaard wegstijgen of weglopen.

* * *